

ارزیابی امکانات و محدودیتهای توسعه فیزیکی وابعادهویت کالبدی شهر بیرجند به منظور جهات بهینه و توسعه آتی مهدیه نخعی^۱، معصومه اکبری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان، Zahedan_63@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان

چکیده

شهر مجموعه ای فرهنگی- کالبدی است که براساس نیازها، فعالیت ها و رفتارهای ساکنین آن شکل گرفته است. فضاهای شهری به عنوان بستر، پاسخگوی این نیازها و ظرفی برای تعاملات اجتماعی شناخته می شوند. شهرها مکان های مناسبی برای شکل گیری نهادهای اجتماعی، اعتلای ارزشهای فرهنگی، گسترش و تحکیم روابط و مناسبات اجتماعی و پاسداری ارزشهای انسانی و هویت های ملی و محلی هستند. در شهرهای ایرانی اسلامی فرم ظاهری هر شهر ناشی از محتوا و معنایی در باطن است که ریشه در جهان بینی و فرهنگ و رسوم و طبیعت بومی آن منطقه دارد. بدون شک شهر را می بایست بزرگترین دست آورد و دست ساخته بشر بر گستره کره خاکی دانست. آنچه این مجموعه را از سایر دست ساخته های بشری مستثنی نموده و به آن اهمیت و ارزشی دو چندان می دهد ماهیت ساختاری و تنوع عوامل و عناصر سازنده آن می باشد. با نگاهی عمیق به شهر با هدف شناخت و دست یابی تعریفی جامع از آن، این نکته مشهود است که شهر گستره ای فیزیکی و کالبدی ساخته شده از ابنیه و فضاهای متعدد پر و خالی است که در پیوندهای تنگاتنگ با جامعه گسترده و وسیع انسانی ساکن آن، شکل گرفته و بوجود آمده است. آنچه شهر را از سایر دست آوردهای بشری چشمگیرتر می نماید تنوع ساختاری آن است. آنجا که کالبد فیزیکی در تعامل و پیوندی تنگاتنگ با جامعه انسانی، محیطی متنوع و پویا را فراهم می آورد.

مقاله حاضر تحت عنوان ارزیابی امکانات و محدودیتهای توسعه فیزیکی و ابعادهویت کالبدی شهر بیرجند تدوین شد و پس از بررسی وضع موجود برای تبیین موضوع تحقیق، با استفاده از روش توصیفی- تحلیلی و برای گرد آوری اطلاعات از روش کتابخانه ای استفاده شد. نتایج بدست آمده حاکی از این واقعیت است که اصولا تجلی انسان در جوابگویی به نیازهایش رشد و توسعه فضا است. پایداری این فضا و دست یابی به توسعه ی پایداری شهری نیازمند نوعی برنامه ریزی است که بتواند در یک فضای دوبعدی به استقرار و مکان گزینی فعالیت های اقتصادی و اجتماعی بپردازد. البته نوع و کیفیت موقعیت شهر موجب تغییر میزان اهمیت این نوع نگرش به شهر می شود.

کلید واژه ها : ماهیت ساختاری، گستره فیزیکی و کالبدی، توسعه فضا، توسعه پایداری شهری